

СУЧАСНА НАУКА ТА ОСВІТА: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

МАТЕРІАЛИ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

20 – 21 березня 2023 року
м. Полтава,
Україна

Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
Директорат науки та інновацій Міністерства освіти і науки України (Україна)
Інститут модернізації змісту освіти (Україна)
Інститут професійно-технічної освіти НАПН України (Україна)
Луцький національний технічний університет (Україна)
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка (Україна)
Глухівський національний педагогічний
університет імені Олександра Довженка (Україна)
Хмельницький національний університет (Україна)
Київський національний університет культури і мистецтв (Україна)
Наукова рада Національної академії наук України з проблеми «Фізико-хімічна
механіка матеріалів» (Україна)
Український державний університет імені Михайла Драгоманова (Україна)
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (Україна)
Громадська організація «Науково-дослідний центр
Незалежна експертиза» (Україна)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Республіка Грузія)
Жешувський політехнічний університет імені І. Лукашевича (Республіка Польща)
Західнопоморський технологічний університет в Щецині, (Республіка Польща)
Політехніка Морська в Щецині (Республіка Польща)
Краківська Академія імені Анджея Фрича Моджевського (Республіка Польща)
Лодзький університет (Республіка Польща)
Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Республіка Польща)
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет Барселони (Королівство Іспанія)
Університет менеджменту безпеки у Кошицях (Словацька Республіка)
Центр якості товарів та захисту споживачів
Економічного університету - Варна (Республіка Болгарія)
Коледж політехніки Їглава (Чеська Республіка)

**СУЧАСНА НАУКА ТА ОСВІТА: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ
МАТЕРІАЛИ ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(20-21 березня 2023 р., м. Полтава)**

**м. Полтава
Україна
2023**

УДК 01:378
С89

Сучасна наука та освіта: стан, проблеми, перспективи. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 20-21 березня 2023 року). Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. 774 с.

Програмний комітет:

Віталій КУРИЛО доктор педагогічних наук, професор, академік Національної академії педагогічних наук України, перший проректор ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Олена КАРАМАН докторка педагогічних наук, професорка, ректорка ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Кароль Францішек АБРАМЕК завідувач кафедри експлуатації автомобілів, Західнопоморського технологічного університету у Щецині, м. Щецин, Республіка Польща

Ярослав ХМЕЛІВ завідувач кафедри технологічних процесів, доктор технічних наук, професор, Політехніки Морської в Щецині, м. Щецин, Республіка Польща

Олександр БАЛИЦЬКИЙ провідний співробітник відділу міцності матеріалів і конструкцій у водневовмісних середовищах Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України, доктор технічних наук, професор, м. Львів, Україна

Ігор БРИТЧЕНКО доктор економічних наук, професор Університету менеджменту безпеки у Кошицях, Словаччина

Ришард КАМІНСЬКІ завідувач кафедри економічних наук Університету імені Адама Міцкевича в Познані, доктор габілітований, професор, Республіка Польща

Володимир ГЛОНТІ доктор економічних наук, професор Батумського державного університету імені Шота Руставелі, Грузія

Юрій КЛАПКІВ доктор габілітований, ад'юнкт кафедри страхування Лодзького університету, м. Лодзь, Республіка Польща

Маріола ГЖЕБИК завідувачка кафедри економіки та менеджменту Жешувського університету, докторка габілітована, професорка, м. Жешув, Республіка Польща

Сімона ЧІНЧАЛОВА кандидатка інженерних наук, доцентка кафедри економіки Коледжу політехніки Іглава, м. Іглава, Чеська Республіка

Роберт ДАНЬКЕВИЧ доктор наук, професор Жешувського політехнічного університету імені І. Лукашевича, м. Жешув, Республіка Польща

Анна ОСТРОВСЬКА-ДАНЬКЕВИЧ докторка наук, професорка Жешувського політехнічного університету імені І. Лукашевича, м. Жешув, Республіка Польща

Віра КУРОК пані член-кореспондент НАПН України, докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри технологічної і професійної освіти, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, м. Глухів, Україна

Микола САДОВИЙ доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна

Тамара ПУШКАРЬОВА пані член-кореспондент НАПН України, докторка педагогічних наук, професорка, начальниця відділу проектної діяльності ІМЗО, м. Київ, Україна

Петро ЛУЗАН доктор педагогічних наук, професор, Інститут професійної освіти НАПН України, м. Київ, Україна

Андрій ТЕРЕЩУК доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, м. Умань, Україна

Ірина АНДРУЩУК доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету, м. Хмельницький, Україна

Дмитро КІЛЬДЕРОВ доктор педагогічних наук, професор, декан інженерно-педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна

Оксана ПОЛІНКЕВИЧ докторка економічних наук, професорка, завідувачка кафедри підприємництва, торгівлі та логістики туризму та готельно-ресторанної справи Луцького НТУ, м. Луцьк, Україна

Наталія ОМЕЛЬЧЕНКО кандидатка технічних наук, професорка, керівниця Громадської організації «Науково-дослідний центр Незалежна експертиза», м. Полтава, Україна

Олена КАРОЛОП кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри готельно-ресторанного і туристичного бізнесу Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ, Україна

Організаційний комітет:

Едуард ПОТАПЕНКО доктор хімічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту торгівлі, обслуговуючих технологій та туризму ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Наталія БИКАДОРОВА заступник директора з навчально-методичної роботи Навчально-наукового інституту торгівлі, обслуговуючих технологій та туризму ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Яна МОРОЗ асистент кафедри туризму, готельної і ресторанної справи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Віктор БУРДУН кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри технологій виробництва і професійної освіти ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Дмитро ДРОЖЖИН кандидат наук з державного управління, доцент, в.о. завідувача кафедри товарознавства, торговельного підприємництва та експертизи товарів, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Віктор ТРИНЧУК кандидат економічних наук, професор кафедри туризму, готельної і ресторанної справи ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

Марія МОРОЗОВА кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри товарознавства, торговельного підприємництва та експертизи товарів ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава, Україна

У матеріалах конференції розглядається наукове обґрунтування проблемних питань сучасної освіти та розвитку науки в умовах невизначеності, з'ясовуються напрями посилення міжнародної співпраці, науковими ідеями в сфері освіти та науки за такими напрями: інновації в системі сучасної освіти та науки; актуальні проблеми розвитку професійної і технологічної освіти; прикладне матеріалознавство та інноваційні технології в галузі транспорту; інноваційні технології аграрного, переробного та харчового виробництва; підприємництво, торгівля: вектор теоретичного та практичного розвитку; управління безпечністю та якістю товарів і послуг; митне регулювання ринку товарів та послуг; туризм у світлі сталого розвитку та інновацій; готельний та ресторанный бізнес: потенціал, тренди та стратегічні напрями розвитку; економіка та фінанси сталого розвитку в циркулярній економіці.

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» від 28.04.2023 (протокол № 10).

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів, за виклад, зміст і достовірність яких відповідальні автори. Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» заборонено.

SBN 978-617-8016-78-4

DOI: <https://doi.org/10.12958/978-617-8016-78-4-2023>

© ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023

<i>ЛПІЧ Любов, ХІЛУХА Оксана, КУШНІР Мирослава, ВОЛИНЕЦЬ Ірина</i> ЕКО-ІННОВАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	738
<i>ПРУС Людмила</i> УТИЛІЗАЦІЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЩО ПЕРЕХОДЯТЬ У ВЛАСНІСТЬ ДЕРЖАВИ, ЯКІ НЕ РЕАЛІЗОВАНІ В УСТАНОВЛЕНОМУ ПОРЯДКУ ТА (АБО) НЕ ПРИДАТНІ ДЛЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ	740
<i>МИХАЛЬЧИШИНА Лариса</i> ЦИРКУЛЯРНА ЕКОНОМІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПРОВАДЖЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО РЕСУРСОСПОЖИВАННЯ	743
<i>ОВЧИННИКОВА Вікторія, ПІНЧУК В'ячеслав</i> СТАНОВЛЕННЯ ПРОЦЕСУ РОБОТИЗАЦІЇ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	744
<i>ОХРИМЕНКО Оксана, КАПЛУН Олександр</i> СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	747
<i>ПАСІЧНИК Юрій</i> ОКРЕМІ НАПРЯМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	750
<i>ПОЛІНКЕВИЧ Оксана</i> ЧИННИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ	753
<i>ПОЛІЩУК Вадим</i> ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ ДОСЯГНЕННЯ ПРИНЦИПІВ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ	755
<i>РАДЧЕНКО Оксана, ТУЛУШ Леонід</i> ПІДХОДИ ДО ФІНАНСУВАННЯ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ДЛЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	757
<i>СВІРСЬКИЙ Володимир, КОНЮК Роман</i> РОЛЬ «ЗЕЛЕНИХ» ОБЛІГАЦІЙ У ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	759
<i>СТЕПАСЮК Людмила</i> ЗНАЧЕННЯ ЗЕРНОПРОДУКТОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ	762
<i>ТЯЖКОРОБ Ірина, ЄДНОРАЛЮК Анастасія</i> РОЛЬ КОНСАЛТИНГУ У ФІНАНСОВІЙ ЕКОСИСТЕМІ	764
<i>ФАЙЧУК Олександр, КОСТЮК Вікторія, ФАЙЧУК Ольга</i> ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСУВАННЯ ВУГЛЕЦЕВОГО АГРОБІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	767
<i>YAKUMCHUK Alina, GABRIELA Karaś,</i> GREEN ECONOMICS FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT	770

ПОЛІЩУК Вадим
канд. екон. наук, доцент,
Луцький національний технічний університет
Луцьк, Україна

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ ДОСЯГНЕННЯ ПРИНЦИПІВ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Анотація. Фінансове забезпечення підприємств є ключовим фактором для досягнення цілей циркулярної економіки. Одним з головних завдань є забезпечення ефективного використання ресурсів. Це можливо досягнути шляхом зменшення витрат на сировинні матеріали, оптимізації виробничих процесів та використання вторинної сировини. Використання вторинної сировини не тільки зменшує витрати, але й забезпечує мінімізацію відходів та зменшення екологічного впливу.

Ключові слова: фінансове забезпечення, циркулярна економіка, сталий розвиток, мінімізація відходів, оптимізація ресурсів.

FINANCIAL SUPPORT OF ENTERPRISES IN THE CONTEXT OF ACHIEVING THE PRINCIPLES OF CIRCULAR ECONOMY

Abstract. Financial support of enterprises is a key factor in achieving the goals of the circular economy. One of the main tasks is to ensure efficient use of resources. This can be achieved by reducing the cost of raw materials, optimizing production processes and using secondary raw materials. The use of recyclables not only reduces costs, but also minimizes waste and reduces environmental impact.

Key words: financial support, circular economy, sustainable development, minimization of waste, resource optimization.

У сучасному світі проблеми забруднення довкілля та вичерпання ресурсів стали надзвичайно актуальними. У зв'язку з цим, концепція циркулярної економіки стала важливою для досягнення сталого розвитку. Однією з ключових складових циркулярної економіки є оптимізація використання ресурсів та мінімізація відходів. Це можна забезпечити за допомогою використання ефективних фінансових інструментів та стратегій.

Ми погоджуємося з думкою Злотник М. Л. та Ткачук Б. М., що введення концепції циркулярної економіки є важливим кроком для розвитку держави та інтеграції в Європейський Союз та здобуття Україною репутації держави із свідомими громадянами. Циркулярна економіка це шлях до очищення країни та зменшення нагромадження сміття, а також економія витрат на їх вивезення та складування на полігонах, оскільки процес переробки вторинної сировини є дешевшим та відкриває нові потенціали розвитку підприємств. Безумовно, війна несе руйнування та ставить на паузу більшість інноваційних проєктів. Проте зараз, як ніколи важливо оперативнo та з користю ліквідувати наслідки воєнних дій, тому з іншого боку, це є потенціалом розвитку циркулярної економіки в Україні. Йдеться про техніку, транспорт, уламки будівель, які можна переробити і використати у повoєнній відбудові нашої держави [2].

Також ми розуміємо, що Україна з часом теж може досягти необхідного рівня розвитку циркулярної економіки, але для цього необхідно переосмислити раціональне використання ресурсів, усвідомити населенню та владі, що наявні темпи споживання і генерації сміття приведуть до екологічного лиха. Циркулярна економіка знаходиться на стадії становлення, впровадження і організації принципів, які мають певні проблеми та перешкоди через те, що більше 50% вторинної сировини перебувають у тіні. Вторинний ринок та безвідходні технології знаходяться ще на початку розвитку. Проблемним аспектом є відсутність тарифів на переробку вторинних ресурсів [3].

Поняття циркулярної економіки розглядається дуже тісно через концепцію сталого розвитку. Концепція сталого розвитку підприємства вимагає збалансованості та системного підходу до трьох складових частин: економічної, екологічної та соціальної. Перехід до сталого розвитку потребує глибокого аналізу проблем та моделювання шляхів їх вирішення, які базуються на розвитку потенціалу підприємства з одночасним забезпеченням якості суміжних сфер: соціальної та екологічної. У результаті проведеного дослідження встановлено, що методичний підхід до забезпечення сталого розвитку підприємства передбачає глибоку діагностику стану підприємства, визначення його місії з деталізацією на цілі економічного, соціального та екологічного розвитку, розроблення сценаріїв досягнення цільових показників, вибір інструментів сталого розвитку та регулярний контроль ефективності та досягнення показників сталого розвитку [4].

Оцінка сталого розвитку на рівні підприємств представлена основними фінансовими та нефінансовими показниками. Фінансові показники є результатом діяльності; за ними оцінюють, наскільки ефективно була розроблена та впроваджена в життя стратегія підприємства, наскільки прибутковими були фактичні рішення керуючого складу. Зовнішнє середовище поділяють на мікро- та макросередовище. Чинники макросередовища тісно пов'язані з діяльністю підприємства, але вони сприяють чи дестабілізують діяльність представників всієї промисловості або окремої галузі. Виключенням можуть стати ті підприємства, які досягли такого рівня сталого розвитку, що здатні протистояти середнім коливанням ззовні або взагалі їх не відчувати. Тому головним завданням керівництва є постійний моніторинг економічних, соціальних, політико-правових, технологічних, екологічних подій, які можуть здійснювати вплив на стан галузі та функціонування підприємства [1].

Стратегічне управління, засноване на стійкості, – це концепція бізнесу, що працює та розвивається в умовах конкуренції, з метою забезпечення сталого економічного зростання, конкурентоспроможності, екологічної безпеки та зменшення соціальної нерівності. Виявлення проблем сталого розвитку підприємства, визначення пріоритетів рішень, встановлення ієрархії цілей для забезпечення сталого розвитку здійснюється за результатами оцінки його складових за допомогою системи індикаторів та на основі отриманих для оцінки порівняльних показників з їх пороговими значеннями. Для досягнення мети сталого розвитку відповідно до визначеної стратегії необхідно підвищити інтенсивність залучення інвестицій.

Сучасний стан економічних відносин вимагає від кожного підприємства знаходити шляхи підвищення ефективності, конкурентоспроможності, впровадження новітніх технологій і ініціатива. Основним результатом запропонованого підходу є досягнення «фінансової рівноваги» підприємства, яка забезпечить оптимальну відповідність кількості та складу джерел фінансування та ефективного використання грошових ресурсів при досягненні максимального рівня фінансування. Формування оптимізаційних заходів має усунути негативний вплив екзогенних факторів та забезпечити зниження майбутніх рівнів загрози. Рівень ефективності вжитих заходів залежить від конкретних обставин бізнесу та ступеня розкриття інформації про соціально-економічні умови, в яких воно працює.

Список використаних джерел:

1. Величко Т. Г. Основні напрями стратегічного управління підприємством в умовах сталого розвитку. *Агросвіт*. 2020. № 7. С. 92-96.
2. Злотнік М., Ткачук Б. Переваги впровадження циркулярної економіки для українських підприємств в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. №45. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-36>
3. Омеляненко О. М. Стратегічні питання побудови бізнес-моделей циркулярної економіки. *Економіка та держава*. 2022. № 1. С. 79-82.
4. Степаненко Т.О. Теоретичні та методичні засади сталого розвитку підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Том 31 (70), № 6. С. 136-141.

Наукове видання

СУЧАСНА НАУКА ТА ОСВІТА: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

**МАТЕРІАЛИ ІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(20-21 березня 2023 р., м. Полтава)**

Відповідальні за випуск:

канд. пед. наук Марія МОРОЗОВА

Оригінал макет:

канд. пед. наук Марія МОРОЗОВА

Анастасія РОЖКОВА

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів, за виклад, зміст і достовірність яких відповідальні автори.

Здано до склад 25.05.2023 р. Підп. до друку 25.05.2023 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman.
Друк цифровий. Ум. друк. арк. 63,63. Наклад 100 прим. Зам. № 11/05.

Видавець:

Видавництво Державного закладу
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
вул. Коваля 3, м. Полтава, Полтавська область, 92703
тел: 095-620-10- 20; e-mail: luguniv.info.edu@gmail.com
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009.